

Uudenmaan maaseuturahoituksen YRITYSTUEN rahoituslinjaukset 2023–2027

Voimassa 1.6.2023 alkaen toistaiseksi

Sisällys

1. Maaseuturahoituksen tavoitteet	2
2. Yleistä rahoituksen suuntaamisesta	2
3. Tukikelpoinen alue	3
4. Yritystuet	3
4.1 Yrityksen investointituki	4
4.2 Investointien toteutettavuustutkimus	4
4.3 Maaseutuyritysten kehittäminen	4
4.3.1 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle yritykselle	5
4.3.2 Leader-ryhmän kautta haettava kehittämissutuki	5
4.4 Yritystoiminnan käynnistäminen	5
4.3.1. Käynnistämistuki - maatilakotitalouden tulojen monipuolistaminen maatalouden ulkopuolelle	5
4.3.2 Leader-ryhmän kautta haettava käynnistystuki	5
4.4 Yritystuen myöntämiseen liittyvät rajoitteet	5
Lisätietoja:	7

1. MAASEUTURAHOITUKSEN TAVOITTEET

Myönnettävä tuki seuraa CAP-suunnitelman kestävän kehityksen periaatteita. Se monipuolistaa, uudistaa ja lisää maaseudun elinkeinotoimintaa sekä parantaa maaseudun toimintaedellytyksiä ja kehittää yritysten kilpailukykyä.

Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2023–2027 painopisteinä on korostettu maatilojen kannattavuuden ja sitä kautta ruokahuollon, energiaomavaraisuuden ja ilmastokysymysten edistämistä. Rahoituksessa suositaan elinkeinoiden kehittämishankkeita ja laajoja, mieluiten vähintään koko Uudenmaan aluetta hyödyttäviä, laajemmin koko toimialaa hyödyttäviä kokonaisuuksia, tai hankkeita, joissa on laaja yhteistyökuvio. Rahoituksen hyötyä priorisoidaan harvaan asutun maaseudun, ydinmaaseudun ja kaupungin läheisen maaseudun alueille.

2. YLEISTÄ RAHOITUKSEN SUUNTAAMISESTA

ELY-keskuksen myöntämä maaseuturahoitus on harkinnanvaraista tukea. Rahoitettaviksi valitaan toimenpiteet, jotka parhaiten edistävät CAP-suunnitelman, alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman tai paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista. Uudenmaan ELY-keskus pyrkii rahoitustoiminnassaan varmistamaan hakijoiden tasapuolisen kohtelun ja aikaansaamaan siten mahdollisimman suuren alueellisen vaikuttavuuden.

Rahoituksen suuntaamisen tavoitteena on tehdä yhteensovittamista niin, että saavutetaan paras mahdollinen yhteisvaikuttavuus alueelle yhdessä Leader-strategioiden, maakuntaohjelmien ja rakennerahastotoiminnan kanssa. Maaseuturahoituksessa pääpaino on elinkeinotoiminnan edistäminen maaseutualueilla. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tukijärjestelmissä, kuten rakennerahastoissa painopiste on sen sijaan kaupunkien ja niiden lähistössä sijaitsevien yritysten tukemisessa ja ne on suunnattu myös suurille yrityksille. Leader-rahoitus kohdistuu maaseudun pienempiin ja paikallisiin toimijoihin.

Toimenpiteitä rahoitettaessa käytetään MMM:n vahvistamia valintaperusteita. Lainsäädännön vaatimukset täyttävät hakemukset pisteytetään valintakriteerien perusteella, ja eniten pisteitä saaneet valitaan rahoitettavaksi rahoituksen riittävyyden puitteissa.

Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista ja myönnetty tuki maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. Rahoitusta ohjaavat Euroopan unionin säädökset, Suomen CAP-suunnitelma, kansalliset säädökset sekä alueelliset toimintasuunnitelmat ja strategiat.

Tällä asiakirjalla pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta sekä helpottamaan tuen hakemista suunnittelevien tahojen työtä. Asiakirja täsmentää aiemmin mainittuja säädöksiä ja suunnitelmia ja se on voimassa toistaiseksi. ELY-keskus voi yksittäistapauksissa poiketa rahoituslinjauksesta erityisistä syistä.

Nämä rahoituslinjaukset koskevat 1.6.2023 ja sen jälkeen vireille tulevia yritystutkia.

Suuntaamisen lähtökohtana ja perusteena ovat

- Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 ([1325/2022](#)),
- Valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta ([646/2023](#)),
- Valtioneuvoston asetus hanketuesta ([617/2023](#)),
- [Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027](#),
- Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027,
- Uudenmaan ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien välinen yhteistyösopimus ohjelmakaudelle 2023-2027,
- MMM päätös Suomen CAP-suunnitelmassa 2023-2027 käytettävistä valintaperusteista

3. TUKIKELPOINEN ALUE

Uudenmaan ELY-keskus ja Leader ryhmät ovat rahoituskauden alussa määritelleet (ja CAP-suunnitelman seurantakomitea on määritelmän vahvistanut) tukikelpoisen alueen, jolle maaseuturahoituksen **yritys- ja hanketukea** voidaan myöntää. Tuen ulkopuolelle on rajattu kokonaan Helsinki, Kauniainen ja Kerava ja rajauksia on tehty seuraavien kaupunkien keskustaajamiin: Espoo, Kirkkonummi, Lohja, Porvoo, Hyvinkää, Vantaa, Tuusula, Järvenpää. Rajaus noudattaa pääsääntöisesti SYKE 2018 kaupunki-maaseutuluokituksen ulomman kaupunkialueen ja kaupungin kehysalueen välistä rajaa, muutamien perustelluin poikkeuksin. Rajauksista on laadittu kartat, jotka ovat nähtävillä ELY-keskuksen nettisivuilla <https://www.ely-keskus.fi/maaseudun-kehittaminen>

- Lisäksi on linjattu, että Syken kaupunki-maaseutuluokituksen mukaisella ulommalla ja sisemmällä kaupunkialueella ei myönnetä yritystukea, ellei tuetulla toiminnalla ole selkeää kytköstä suomalaisiin maataloustuotteisiin tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan.
- Kaupungin kehysalueella sijaitsevilla teollisuusalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä ei pääsääntöisesti tueta yritysten toimitilainvestointeja. Rahoitusta voidaan harkita vain, mikäli tuetulla toiminnalla on selkeä kytkös suomalaisiin maataloustuotteisiin tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan, tai jos toimitilainvestointi kohdistuu jo olemassa olevaan tuotantotilaan ja liittyy suoraan esim. tuotantolinjaston laajentamiseen

4. YRITYSTUET

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Lisäksi toimenpiteellä on oltava olennaista merkitystä yritysten perustamiselle, kasvulle tai kehitymiselle. Tuki kohdennetaan liiketaloudellisiin perustein arvioituna ensisijaisesti päätoimiseen ja ammattimaiseen yritystoimintaan.

ELY-keskus voi tukea mikro- ja pienyritysten toteuttamia kehittämishankkeita. Vain maataloustuotteiden ensiasteen jalostuksen osalta tuki voi kohdistua keskisuuriin yrityksiin. Leader-ryhmien kautta myönnettävän tuen saajia voivat olla myös paikallislähtöisesti toimivat kannattavuuden edellytykset täyttävät aloittavat, osa-aikaiset ja päätoimiset, pääsääntöisesti enintään 5 henkilöä (vuosityöyksikköinä laskettuna), työllistävät yritykset.

Rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan olemassa oleva tarjonta ja yritysten kilpailuedellytykset rahoitettavalla toimialalla ja alueella.

Tuki kohdennetaan pääasiassa kaupunki-maaseutu -luokituksen 2018 mukaisille maaseutualueiden yrityksille, joilla arvioidaan olevan hyvät valmiudet toimia kannattavasti ja kilpailukykyisesti markkinoilla sekä joilla arvioidaan olevan halua ja kykyä liiketoiminnan merkittävään kehittämiseen ja kasvattamiseen. Yritysten kehittämishankkeilla on oltava positiivinen vaikutus myös maaseudun aluetalouteen. Hankkeen toteutuksen myötä syntyvät uudet työpaikat sekä välilliset vaikutukset, kuten jalostusarvon kasvu, luetaan eduksi hakemusta arvioitaessa.

Rahoitus kohdistetaan siten, että tuettavat toimet eivät aiheuta haittaa tai sen riskiä ilmasto- tai ympäristötavoitteille.

Tukea myönnettäessä ELY-keskus edellyttää, että hakija on hoitanut yhteiskunnalliset veloitteensa, toimii yhteiskuntavastuullisesti sekä eettisesti kestäväällä tavalla. Lisäksi edellytetään, että yrityksen toimintaan sekä hankkeen toteuttamiseen liittyvät lupa-asiat ovat kunnossa.

4.1 Yrityksen investointituki

Investointitukea voidaan myöntää alkavan tai toimivan yrityksen aineelliseen tai aineettomaan investointiin. Tukea ei myönnetä Leaderissa alle 5 000 euron investointiin eikä ELY-keskuksessa alle 10 000 euron investointeihin. Yli 100 000 euron hankkeet haetaan ELY-keskuksesta. Yleinen tukitaso investoinneissa on 20 %. Tietyissä poikkeuksissa tukitaso voi olla korkeampi, jos esim. investointi toteutetaan ilman kiinteää tieyhteyttä olevalla saarella.

Aineellisina investointeina voidaan tuen piiriin hyväksyä esimerkiksi koneiden ja laitteiden hankinta- ja osamaksukustannuksia ja aineettomana investointina esimerkiksi lisenssejä, patenttioikeuksien, käyttöilupien, tietotaidon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaan.

Tuen kohteena olevaa omaisuutta tulee sisällyttää yrityksen varoihin kolme vuotta tuen viimeisen erän maksupäätöksen päätöspäivästä lukien.

4.2 Investointien toteutettavuustutkimus

Aineellisen investoinnin toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää enintään 50 % tukikelpoista kustannuksista mikro- ja pienyrityksille. Hankkeen tukikelpoiset kustannukset voivat olla 3000–50 000 euroa. Toteutettavuustutkimus voi sisältää suunnitteilla olevan haasteellisen hankkeen toiminnallisten, taloudellisten tai teknisten edellytysten selvitystyötä.

4.3 Maaseutuyritysten kehittäminen

Tuettavan kehittämistoimenpiteen tulee aina olla yrityksen normaalista toiminnasta erillinen kokonaisuus. Tuki soveltuu tuotteiden, palveluiden ja markkinoinnin kehittämiseen sekä uusien menetelmien ja toimintatapojen käyttöönottamiseen ja yrityksen ulkopuolisen asiantuntemuksen hankkimiseen.

Kehittämistuki soveltuu esimerkiksi erilaisten pienimuotoisten selvitysten ja tutkimusten toteuttamiseen sekä asiantuntemustiedon hankkimiseen innovoinnin edistämiseksi. Tavoitteena on, että yritystuen avulla vahvistetaan yrityksen kilpailukykyä, parannetaan yrityksen palveluita tai tuotteita, tuotanto- tai toimintatapoja taikka edistetään yrityksen kansainvälistymistä tai verkottumista yrityksen toimintaympäristössä.

Tukitaso ELY-keskuksen myöntämässä kehittämistoimenpiteissä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä enintään 100 000 euron kustannuksista.

Maaseutuyritysten kehittämistoimenpiteeseen voidaan hyväksyä hankkeen kehittämistyöhön kohdistuvat kohtuulliset ja olennaiset palkkakustannukset. Tukea ei kuitenkaan myönnetä yrittäjän tai toimitusjohtajan palkkakustannuksiin. Ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden hankinta ja työntekijän palkkakulut sen sijaan ovat tukikelpoisia.

Ulkopuolisten palvelujen on perustuttava tukea haettaessa esitettyyn palvelun tarjoajan antamaan kirjalliseen tarjoukseen, josta ilmenee palvelun sisältö, tavoitteet, aikataulu, hinta ja muut oleelliset seikat.

Ulkomaanmatkoista, jotka ovat toimenpiteen toteuttamisen kannalta välttämättömiä ja perusteltuja, tulee olla matkasuunnitelma.

Palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä on, että henkilöllä on kirjallinen tehtävänkuvaus ja että työ liittyy kehittämistoiminnan kannalta tarpeellisiin ja kehittämistoimintaan välittömästi liittyviin tehtäviin.

4.3.1 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle yritykselle

Maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle mikro- tai pk-yritykselle kehittämistukea voidaan myöntää yrityksen hankkimien kehittämis- ja asiantuntijapalveluiden kustannuksiin. Tuki myönnetään maksusetelityyppisen (voucher) kertakorvauksen muodossa. Toimenpidettä hallinnoi palveluntuottaja, joka myös laatii tukihakemuksen.

4.3.2 Leader-ryhmän kautta haettava kehittämistuki

Leader-ryhmät voivat rahoittaa mikroyritysten kehittämistä innovointi- ja valmennuspalveluiden avulla 1) uuden yritystoiminnan suunnitteluvaiheeseen 2) yritystoiminnan aloittamisvaiheeseen ja 3) yritystoiminnan kehittämiseen liiketoiminnan vakiintumisvaiheen jälkeen. Leader-ryhmän kehittämistuet myönnetään vakioituina kertakorvauksina.

Myönnettävän tuen perusteeksi on esitettävä yritystä kehittäviä toimenpiteitä, joiden arvioitavissa olevat kustannukset ovat suhteessa myönnettävän tuen määrään ja yritystoiminnan laajuuteen. Tukipäätöksessä vahvistetaan toimenpiteessä tehtävät toimet ja niiden toteutumisen todentavat asiakirjat ja selvitykset.

4.4 Yritystoiminnan käynnistäminen

4.3.1. Käynnistämistuki - maatilakotitalouden tulojen monipuolistaminen maatalouden ulkopuolelle

ELY-keskus voi myöntää yritystoiminnan käynnistystukea vain maatilalle, joka laajentaa toimintaansa maatalouden ulkopuolelle. Tuki myönnetään 5000 tai 10 000 euron vakioituna kertakorvauksena. Koska tässä käynnistystuessa tuetaan maatalouden liitännäistä toimintaa, edellytyksenä on, että tilalla on harjoitettava alkutuotantoa ja että tilalla faktisesti tuotetaan jotain. Tarkoituksena on, että tuettavasta uudesta yritystoiminnasta tavoitellaan todellista lisää maatilayrittäjän toimeentuloon ja uuden käynnistettävän yritystoiminnan tavoitellun vuosittaisen liikevaihdon tulee olla vähintään 15 000 euroa. Tuen kohteena olevien toimenpiteiden laajuus tulee olla suhteessa tavoiteltuun liikevaihtoon ja yritystoiminnan laajuuteen.

4.3.2 Leader-ryhmän kautta haettava käynnistystuki

Leader-ryhmä voi tukea yritystoiminnan käynnistämistoimenpiteestä liiketoimintasuunnitelmaan perustuen 1) Yrittäjyyskokeilua, Omistajanvaihdoksen avulla käynnistämistä, 3) Osa-aikaisen yrittämisen käynnistämistä, 4) päätoimisen yrittämisen käynnistämistä ja 5) Maatalouden kokeiluja.

Omistajanvaihdoksia voidaan tukea vain, mikäli ostettava yritys sijaitsee harvaan asutulla- tai ydinmaaseudulla, ja toiminta oletettavasti jatkuu siellä omistajavaihdoksen jälkeen.

Mikäli yritystoimintaan käynnistämiseen liittyvää palvelua on saatavana paikkakunnalta veloituksetta, siihen ei myönnetä maaseuturahoituksen käynnistystukea.

4.4 Yritystuen myöntämiseen liittyvät rajoitteet

Toimialarajoitukset

Kuntien, valtion ja hyvinvointialueiden vastuulla olevien lakisääteisten peruspalvelujen tuottamiseen liittyviä investointeja ei tueta, mutta peruspalveluja täydentävää ja kehittäväää toimintaa voidaan tukea.

Vähittäis- ja tukkukauppaa, (fyysinen tai verkkokauppa) ei kilpailullisista syistä tueta, ellei toimenpide liity suomalaisten maatalous- tai luonnontuotteiden myyntiin tai tärkeiden palvelujen saatavuuden turvaamiseen maaseutualueella. Edellytyksenä on, että vastaavaa palvelua ei ole paikkakunnalla tarjolla.

Pelkästään verkossa tapahtuvaa liiketoimintaa (täysin paikkariippumatonta, ei ns. kotitoimiston lisäksi muuta fyysistä toimitilaa) tuetaan vain, mikäli yritys sijaitsee ydin- tai harvaan asutulla maaseudulla tai kaupungin läheisellä maaseudulla tai tuetulla toiminnalla ole selkeää kytköstä suomalaiseen maaseutuun tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan. Tällaisen yrityksen sijainnin ensisijaisena perusteena on paikka, jossa yrityksen yleistä liikkeenjohtoa koskevat olennaiset päätökset tehdään.

Kannattava liiketoiminta/päätoimisuus

Yrityksellä on oltava edellytykset jatkuvaan kannattavaan (ja työllistävään) liiketoimintaan ja yritystoimintaa on harjoitettava vakaassa tulonhankkimistarkoituksessa. Leader-ryhmät voivat tukea myös kannattavaa osa-aikaista yritystoimintaa.

- Mikäli tuettava yritystoiminta perustuu pelkästään lomamökkien lyhytaikaiseen vuokraukseen, lomamökkien lukumäärän on oltava tuettavan toimenpiteen jälkeen vähintään kolme.
- Yksityistalous ja elinkeinotoiminta on oltava selkeästi eroteltavissa. Tästä syystä yksityistalouden asuinrakennuksiin liittyviä investointeja (rakenteelliset toimenpiteet itse rakennukseen) tai muita yksityistaloudessa hyödynnettäviä toimenpiteitä.

Ei-tuettavat kohteet

Tukea myönnetään lähtökohtaisesti kone- ja laiteinvestointeihin koko tukikelpoisella alueella, mutta tukea ei myönnetä:

- rakentamattomien maa-alueiden hankintaan
- toisen yrityksen liiketoiminnan hankintaan
- ylläpitokustannuksiin ja tavanomaisia korvausinvestointeihin
- ulkopuolisille pitkäaikaisesti vuokrattavien kiinteistöjen rakentamiseen
- eläinten hankintaan
- traktorin tai muun maatalouden alkutuotantoon tarkoitetun koneen tai laitteen hankinta
- liikennealan investointeihin
- puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta sekä muun vastaavan koneen tai laitteen hankintaan
- energiakäyttöön tarkoitettun turpeen tuotantoon liittyviin investointeihin
- kiinteistön tai rakennusten hankinta julkisyhteisöltä, ellei kohteen arvoa ole määritelty markkinaehtoisesti ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja hankintaa tehdään markkinaehtoisesti
- kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian tuotannollisia investointeja
- aurinko- ja tuulivoimaloita
- koneurakoinnin maansiirtokoneita
- yrityksen omien koneiden huoltokorjaamoita
- liikennekäyttöön rekisteröityjen ajoneuvojen hankintaa
- pyöräkuormaajien, raskaiden lastinkäsittelykoneiden tai vastaavan raskaan kaluston hankintaa
- Leasingrahoituksella hankittu omaisuus
- pihoja ja liikennöntialueita, elleivät liity olennaisesti liiketoiminnan harjoittamiseen

Lisätietoja: maaseuturahoitus.uusimaa@ely-keskus.fi